

İSTANBUL TİCARET ÜNİVERSİTESİ
GNL 327 *Katılım Finansı*
DERS NOTLARI

10.HAFTA

22.04.2020

KATILIM SİGORTASI

TEKAFÜL - DEVAM

Kaynaklar

- Alhabshi S.O.,Sharif K.S.,Razak S.H.,Ismail,E.,**Takaful**, INCEIF,Malaysia,2012
- İSEFAM, **Tekafül- Teori ve Uygulama**, editörler:Kaya S, Yardımcıoğlu F, Aslan H, www.isefam.sakarya.edu.tr
- Söyler, İlhami, **Tekafül**, Adalet Yayınları,İstanbul,2018
- Yusof,M.F.,Ismail W.Z.W.I., Naaim,AK,M., **Fundamentals of Takaful**, IBFIM, Kuala Lumpur,2011

İlgili AAOIFI Standartları

Muhasebe

- FAS 12.
- FAS 13.
- FAS 14.
- ***FAS 15.***
- FAS 19.

Hukuk

- SS 26.
- SS 41.

Islamic Financial Services Board IFSB

- IFSB 8 : Tekafül girişimlerinde (Taahütlerinde)
Kurumsal Yönetim Rehber İlkeleri

IFSB 8 Paragraf14.-Tekafülün Ana İlkeleri

The concept of Takāful is significantly defined by the following core principles:

- (i) Tabarru' Commitment
- (ii) Ta'awun
- (iii) Riba'nın Yasaklanması

Bu standartta Tavsiye edilen
en iyi uygulamalar bulunmaktadır.

IFSB 8 Paragraf14.-Tekafülün Ana İlkeleri

- (i) Tabarru' Commitment Tabarru' commitment, is a type of Islamic financial transaction that is fundamental to Takāful schemes.

It is the amount contributed by each Takāful participant to fulfil obligations of mutual help and to pay claims submitted by eligible claimants.

IFSB 8 Paragraf14.-Tekafülün Ana İlkeleri

(ii) Ta`awun

The concept of Ta`awun,
or mutual assistance,

is another core principle to the operation of Takāful,
with participants agreeing to compensate each other mutually for the losses
arising from specified risks.

As Takāful has often been perceived as a form of cooperative or mutual insurance, the initial objective is ***not to gain profit but to assist one another mutually***, under the principle of Ta`awun.

It is clearly stated in the Qur`ān, ***“help one another in goodness and piety, and do not help one another in sin and aggression” (Al Maidāh:2)***. Even the word “Takāful” itself, in Arabic, means “solidarity”.

IFSB 8 Paragraf14.-Tekafülün Ana İlkeleri

(iii) Prohibition of Riba (Usury)

Conventional insurance business involves the element of Riba.

Hence, it is important that investments in both the Takāful funds and the shareholders' funds are Riba-free types of investment.

FAS 15.

İslamî Sigorta Şirketlerinde Karşılık ve Yedekler

- Bu standart, Genel Sigorta Operasyonları yapan (emlak ve kaza – hasar sigortası) şirketler tarafından oluşturulan TEKNİK KARŞILIKLARA uygulanır.
- Karşılık; henüz gelir – gider fazlası oluşmadan
- Yedek ise doğan Gelir Fazlası üzerinden

YEDEKLER

1. AÇIK (deficit) YEDEĞİ : Poliçe sahiplerine ait olan fonda oluşan fazla, poliçe sahiplerine tahsis edilmeden önce operatör şirket tarafından ayrılır. Gelecekte doğabilecek zararlara karşı tedbir almak amaçlanır.
2. Dengeleme (eşitleme) Yedeği : Hasar tazmin talepleri yüksek derecede oynaklık gösteren sigorta operasyonlarının (muhtemel)olağanüstü yüksek zararlarının etkisini hafifletmek için oluşturulur.

TEKNİK KARŞILIKLAR

- 1. Kazanılmamış Katkı payı Karşılıkları** : İçinde bulunulan(cari) veya gelecek dönemlerde olabilecek, kazanılmamış katkı paylarıyla ilgili tazmin taleplerini karşılamak için ayrılan karşılıklar.
- 2. Henüz karşılanmamış tazmin talepleri için karşılıklar:** İçinde bulunulan finansal dönemin sonuna doğru uğranılan ve raporlanan hasarların tazmin edilebilmesi için ayrılan karşılıklar.
- 3. Uğranılmış fakat rapor edilmemiş tazmin talepleri için karşılıklar:** Finansal dönemin sonu itibarıyla maruz kalınmış ama raporlanmamış tazmin taleplerini karşılamak için ayrılan karşılıklar

TEKNİK KARŞILIKLARIN ÖLÇÜMLENMESİ

- 1. Kazanılmamış Katkı payı Karşılıkları:** Sayılan bazı metodları kullanarak, kazanılmamış katkı paylarının toplam tutarının bir yüzdesi olarak hesaplanır.
- 2. Henüz karşılanmamış tazmin talepleri için karşılıklar:**

Operasyon şirketi tarafından yapılacak tahminlere dayalı olarak ayrılır. İçinde bulunulan finansal dönemin sonuna kadar uğranılan ve raporlanan hasarların tazmin edilebilmesine ve reasurans paylarının karşılanmasına yeterli olacak tutarda olmalı.
- 3. Uğranılmış fakat rapor edilmemiş tazmin talepleri için karşılıklar:**

Operasyon şirketinin geçmiş tecrübelerine, yakın zamanda oluşan hasar tazmin taleplerine ve çeşitli istatistikî yöntemlere dayanarak yapacağı tahminlerle bulacağı tutarda ölçülür.

TEKNİK KARŞILIKLARIN FİNANSAL TABLOLARDA AÇIKLANMASI

Finansal dönemin sonunda,
tüm teknik karşılıklar ayrı ayrı

Finansal Durum Tablosu'nun yükümlülükler
(Borçlar)bölümünde «Teknik Karşılıklar» başlığı
altında açıklanmalıdır

(FAS 15 prg.9)

NOT: FAS 12' ye göre hazırlanan Operatör Şirketi'nin örnek
Finansal Durum Tablosunda bu başlığın kullanılmamış
olması FAS 15 'in daha sonra çıkmış olmasına bağlanabilir.

YEDEKLER – AÇIK YEDEĞİ

- AÇIK (deficit) YEDEĞİ : Poliçe sahiplerine ait olan fonda oluşan fazla, poliçe sahiplerine tahsis edilmeden önce operatör şirket tarafından ayrılır. Gelecek finansal dönemlerde ortaya çıkabilecek olan açıklar için bir tampon sağlama amacını taşır.
- Açık Yedeği Finansal durum Tablosu'nun, «Poliçe Sahiplerinin Hakları» bölümünde ayrı bir tutar olarak açıklanır (FAS 15 prg.18)
- FAS 12' ye göre hazırlanan Operatör Şirketi'nin örnek Finansal Durum Tablosunda «Poliçe Sahiplerinin Hakları» tek bir kalem olarak gösterilmiş.

YEDEKLER – DENGEME YEDEĞİ

- Dengeleme (eşitleme) Yedeği, Hasar tazmin talepleri yüksek derecede oynaklık gösteren sigorta operasyonlarının (muhtemel)olağanüstü yüksek zararlarının etkisini hafifletmek için, Poliçe Sahipleri Fonundaki Fazlanın poliçe sahiplerine aktarılmasından önce bu fazladan ayrılarak oluşturulur.
- Dengeleme (eşitleme) Yedeği, Finansal Durum Tablosunda «Poliçe Sahiplerinin hakları» başlığı altında ayrı bir kalem olarak açıklanır (FAS15 prg.19)

Faizsiz Finans Muhasebe Standardı 35 Risk Yedekleri

***Bu Standart,
Tekâfül (katılım sigortacılığı)
şirketleri hariç olmak üzere, Faizsiz Finans
Kuruluşları tarafından oluşturulan risk
yedeklerine uygulanır***

FFMS veya SAS 35 no.lu Standart, FFK tarafından, paydaşların
(başta kâr ve zararı üstlenen yatırımcıların)
karşı karşıya kaldığı

kredi,

piyasa,

özkaynak yatırımı,

likidite,

getiri oranı ya da

***ticari getiri risklerini azaltmak amacıyla oluşturulan risk
yedeklerine uygulanır.***

Diğer taraftan, operasyonel risk

FFK'nın kendi sorumluluğunda olduğundan,

***bu Standart operasyonel riski azaltmak için oluşturulan
risk yedeklerine uygulanmaz.***

KÂR VE ZARARI ÜSTLENEN YATIRIMCILAR

FFS 35 Md.6.b. Kâr ve zararı üstlenen yatırımcılar:

Bir FFK'ya; varlık, iş ya da ortaklıklardan kaynaklanan risk ve getirileri paylaşmak amacıyla söz konusu varlık, iş ya da ortaklıklardaki yatırımlar için

fon sağlayan yatırımcılardır.

Örneğin; Mudârebe, Müşâreke ya da Yatırım Vekâleti kapsamında ***yatırım hesabı sahipleri (YHS)****, Sukuk sahipleri vb.

*Dersimizin 7. haftasında işlediğimiz konu

Faizsiz Muhasebe Standardı 35

RİSK YEDEKLERİ Md.6.c.

Kâr dengeleme yedeği (KDY):

FFK tarafından,

kâr ve zararı üstlenen yatırımcılara ait varlıklardan
kaynaklanan gelirden,

söz konusu paydaşlar (ve uygun hallerde pay sahipleri) için belirli

bir getiri düzeyini sağlamak

amacıyla ayrılan tutar olup,

*bu açıdan (ticari getiri riski dâhil olmak üzere)
getiri oranı riskini yönetmeye yarayan bir araçtır.*

FFMuhasebe Standardı 35-6.d ***Yedek***

***Özkaynak veya özkaynak benzeri bakiyelere
ya da bilanço dışı kalemlere yönelik
çeşitli riskleri yönetmek amacıyla***

ilgili paydaşlar lehine yapılan değer düzeltmelerinin yanı sıra

ilgili kazançlardan veya dağıtılmamış kârlardan ayrılan

özkaynak sahibi veya

özkaynak benzeri sahibi paydaşlara

(yani, ***kısıtlanmamış yatırım hesabı sahipleri*** gibi
katılımcı (kâr ve zararı üstlenen) paydaşlara)

ait bir bileşendir (Bilanço Kalemidir)

FFMuhasebe Standardı 35-6.e

Risk yedekleri

Fıkhî hükümler ve
ilgili paydaşlarla yapılan sözleşmeye dayalı
düzenlemeler doğrultusunda
bu Standart kapsamında tutulan Kâr Dengeleme
Yedeği (KDY) ve
Yatırım Risk Yedeği (YRY)'den oluşur.

Sunum Paragraf26.

Risk yedeklerinin

her bir paydaş sınıfıyla ilişkilendirilebilen payı,
ilgili paydaş sınıfına ait özkaynaklara yapılan bir
ilave olarak gösterilirken

(genellikle özkaynak benzeri fonlar sınıfı altında
farklı kategoriler şeklinde görünür),

bunun pay sahipleriyle ilişkilendirilebilen kısmı
pay sahiplerine ait özkaynaklarda gösterilir.

Paragraf 27

Bilanço dışı tutulan yatırımlarla ilişkilendirilebilen risk yedekleri,
bilanço dışı yatırımlar tablosunda açıklanır.

Açıklama Paragraf 28.

***FFK, ilgili olduğu her bir paydaş kategorisi için
her risk yedeği türüyle ilgili olarak aşağıdaki hususları açıklar:***

a. Söz konusu risk yedekleri için benimsenen muhasebe politikaları ve bu politikalardaki değişiklikler,

b. Nitelikleri tanımlanmak suretiyle yapılan transferler dâhil her tür düzeltmenin yanı sıra, ilgili paydaş (uygun hallerde pay sahibi) sınıfı itibarıyla söz konusu yedeklerle ilişkilendirilen tutarlarla birlikte, yedeklerin açılış ve kapanış bakiyeleri, kullanımı ve yedeklerle yapılan yatırımların getirisini içeren bir yedek hareketleri özeti,

c. Söz konusu yedeklerle yapılan yatırımlar konusunda sözleşme hükümleri ve Fikhî ilkeler doğrultusunda uygulanan her tür politika

ve

d. Yeterlilik düzeyindeki açıklar ve FFK'nın risk yedeklerini yeniden yeterli düzeye getirmek için tanımlamış olduğu plan.

Risk yedeklerine ilişkin yeterli düzey

Kâr Dengeleme Yedeği

Paragraf15

Her bir paydaş kategorisi için tutulan KDY,
söz konusu paydaş kategorisi için geçerli olan
getiri oranı riski ve ticari getiri riskinin
bileşik parasal etkisini

karşılatabilecek düzeydeyse yeterli kabul edilir.

Bu bileşik parasal etki FFK'nın ilgili muhasebe
politikalarına göre hesaplanır.

Ek C'de yer alan Tablo A'da örnek bir hesaplama yaklaşımı
verilmiştir. Bu politikalar risk yönetimi alanındaki en iyi
uygulamalara göre geliştirilir ve risk yönetimine karşı
ihtiyatlı bir yaklaşımı yansıtır.

Risk yedeklerine ilişkin yeterli düzey

Yatırım Riski Yedeği (YRY)

Paragraf 16

Bu Standardın hükümleri doğrultusunda her bir paydaş kategorisi için tutulan YRY,

söz konusu paydaş kategorisi için geçerli olan kredi riski, piyasa riski ve özkaynak yatırım riskinin bileşik parasal etkisini

ortadan kaldırabilecek düzeydeyse yeterli kabul edilir.

Bu bileşik parasal etki FFK'nın ilgili muhasebe politikalarına göre hesaplanır.

Ek C'de yer alan Tablo B'de örnek bir hesaplama yaklaşımı verilmiştir. Bu politikalar risk yönetimi alanındaki en iyi uygulamalara göre geliştirilir ve risk yönetimine karşı ihtiyatlı bir yaklaşımı yansıtır.

FFMS 35 'in Yürürlük tarihi

1 Ocak 2021 veya sonrasında başlayan hesap dönemlerinde uygulanır.

FFK'nın ***FFMS 30: Değer Düşüklüğü, Kredi Zararları ve Ekonomik Açıdan Dezavantajlı Taahhütler*** standardı erken uygulamaya karar vermesi durumunda erken uygulamaya izin verilmektedir

Geçiş hükümleri 30.ne göre

Bu Standart, ***FFMS 30: Değer Düşüklüğü, Kredi Zararları ve Ekonomik Açıdan Dezavantajlı Taahhütler*** ile birlikte yürürlüğe girer ve uygulanması söz konusu Standardın geçiş hükümlerine tâbidir.

